

UNA MIRADA FEMINISTA SOBRE L'ECONOMIA

Comitè Executiu del 10 juny 2017

L'economia

El jovent vivim una situació de precarietat, fruit d'un mercat laboral desigual i inaccessible per a moltes persones. Al juny de 2011, ja vam evidenciar a la Resolució "El CNJC Contra les retallades" que la creença que el mercat s'autoregula i que és la solució a tots els problemes evoca les economies del món a ajustos constants que afecten principalment els col·lectius més vulnerables: les persones migrants, el jovent, les dones i la classe treballadora.

En concret, les dones ocupen les feines més precàries i menys remunerades amb una alta temporalitat i parcialitat, que fan palesa la clàssica divisió sexual del treball. Aquesta divisió porta a les dones a treballar en feines de baix valor afegit i sectors amb poca o nul·la organització sindical, dificultant la lluita pels seus drets i garanties de les condicions de treball. Així doncs, a Catalunya, les dones d'entre 25 i 44 anys dediquen el doble d'hores setmanals (28h i 21min) que els homes a realitzar aquestes tasques (14h i 35min), fent evident la divisió sexual del treball. A més a més, les dones també tenen moltes dificultats per poder accedir a posicions de lideratge i responsabilitat (sostre de vidre), com també d'abandonar la franja de feines més precàries i menys remunerades (terra enganxós). És fruit dels exemples anteriors com s'explica que al 2016 els homes cobressin un 26%¹ més que les dones a Catalunya. Aquesta situació es veu encara més fortament agreujada per a les dones racialitzades², amb diversitat funcional, persones LGBTI+, entre d'altres. Així doncs, el sistema econòmic actual se sosté en una divisió sexuada i racialitzada del treball, dels recursos i dels privilegis, amb una clara feminització de la pobresa i precarització de les condicions laborals i de vida. El sistema econòmic actual és dicotòmic i

¹ "[Breixa salarial de gènere a Catalunya als sectors públic i privat. Determinants i propostes](#)", UGT Catalunya, 2017

² En diem racialitzades ja que la neutralitat és blanca i occidental i tot el que surt d'aquest paràmetre té raça (nosaltres/elles). A més a més, des del discurs feminista occidental blanc s'explica la realitat amb voluntat universal i així es neutralitzen les altres relacions de poder existents (classe, raça), sota el paraigua de l'opressió de gènere.

jeràrquic ja que diferencia i atorga un valor superior a la producció (esfera masculinitzada) i invisibilitza la reproducció (esfera feminitzada).

A més a més, també se sosté en l'explotació constant dels recursos del planeta sense contemplar que aquests són finits. Així doncs, es fa necessari prendre consciència de l'ecodependència per construir un sistema que se sostingui en la sostenibilitat de tots els éssers vius i del planeta.

Aquesta situació ens porta a la necessitat de tendir cap a nous models econòmics que posin la vida de les persones i del planeta al centre de l'economia. Quan parlem d'igualtat d'oportunitats, només ho podem fer des del marc d'un sistema econòmic horitzontal que permeti el gaudi d'una vida digna per a tothom en igualtat de condicions. Així doncs, cal preguntar-nos no només què produïm, ni com ho produïm, sinó també per a què produïm. Des d'aquesta pregunta podem posar en dubte el model econòmic actual que basa una part important dels seus beneficis en invisibilitzar el treball de cures i desplaçar-lo a l'àmbit domèstic. A la vegada, podem plantejar-nos quin model de societat volem i deixar espai per al debat i les seves múltiples respostes.

El feminisme

És des del feminisme que es proposa i es reivindica aquest nou contracte social. És així perquè el feminisme interacciona de manera activa, crítica i compromesa amb tot el seu entorn per denunciar les opressions que afecten les dones i col·lectius LGBTI+ i com interaccionen amb les altres opressions. Així doncs, el feminisme té en el seu corpus teòric i pràctic la lluita contra el racisme, el classisme, l'explotació del medi ambient i sobretot, contra el sistema heteropatriarcal que sosté els privilegis de *l'home, blanc, burgès, adult i heterosexual*³, sent així un element clau per a l'emancipació de les persones. S'entén que no es pot qüestionar el sistema patriarcal sense qüestionar les categories estàtiques que el sostenen (home/dona) i des de les quals es construeixen els rols de gènere i les estructures sexuades que fonamenten les institucions familiars, polítiques i econòmiques. Finalment, si qüestionem el sistema en tota la seva extensió, tal i com reivindica l'ecofeminisme, cal també denunciar el sotmetiment del planeta a la pervivència d'un sistema desigual que posa en perill el medi ambient i la sostenibilitat dels diferents éssers vius que l'habitarem.

³ Amaia Pérez Orozco (2014): Subversión feminista de la economía. Ed. Traficantes de sueños. Madrid.

L'economia feminista

Així doncs, l'economia feminista entén l'economia d'una manera àmplia i hi incorpora tots els processos d'aprovisionament social i també les relacions de gènere com a element constitutiu del sistema social i econòmic. Per tant, intervenir sobre l'economia implica pensar canvis estructurals en totes les esferes i contemplar-ne les seves interrelacions. D'aquesta manera, l'economia feminista no només pretén donar valor i visibilitzar el treball reproductiu, en oposició al treball productiu, sinó que pretén desdibuixar la línia que separa aquesta visió dicotòmica de la realitat i vol explicar la interacció canviant i constant entre elles.

L'economia feminista aposta per democratitzar l'economia, posant la vida de les persones i del planeta al centre del sistema, és a dir, va més enllà de la productivitat o d'allò que genera valor monetari. Així doncs, és un marc des del qual pensar com construir els nostres sistemes socials, econòmics i polítics perquè tinguin la capacitat de sostenir, per igual, les necessitats materials, les emocionals i de cura de totes les persones. A més a més, incorpora una visió col·lectiva de responsabilitat vers la sostenibilitat del sistema i del dret col·lectiu a una vida digna.

Cal remarcar també que en tractar-se d'un marc de referència abstracte, cal definir conjuntament i de forma horitzontal i democràtica què entenem per una vida digna i pensar els mecanismes per organitzar-nos i fer-ho possible. Aquests debats han de partir però del fet que som dependents del planeta i entre nosaltres i que només cuidant-nos entre nosaltres i el medi natural podem sobreviure a la nostra vulnerabilitat. Finalment, cal tenir present que allò que acordem ha de ser viable per a tothom i alhora, ha de ser flexible i contemplar les diferents necessitats i visions del món.

És des d'aquesta visió que el CNJC ens comprometem a:

- Obrir espais de debat per definir quin model de vida volem construir conjuntament i dissenyar estratègies de cura per al dia a dia del Consell i en tots els nostres espais associatius.
- Donar valor a les tasques reproductives i de cures i determinar quins mecanismes tenim per poder posar-les al centre del Consell.
- Incorporar de manera transversal la perspectiva feminista en totes les accions d'incidència política i sensibilització del CNJC.

- Oferir els recursos formatius i acompanyament necessari per a que les entitats puguin desenvolupar processos de reflexió i reorganització interna des de la lògica de l'economia feminista.

El CNJC instem a les entitats a:

- Iniciar un procés de debat gradual i constant sobre el model de vida i societat que es vol construir col·lectivament des de les premisses de l'economia feminista.
- Incorporar la perspectiva feminista en totes les accions i campanyes de sensibilització i d'incidència política.

